

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/113/2016                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 4112207319                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 21.06.2017                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Alena Svetlovská         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2017:4112207319.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A., bývajúceho v N., zastúpeného JUDr. Milanom Szöllőssym, advokátom so sídlom v Košiciach, Mlynská 28, proti žalovaným 1/ Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, 2/ Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12 C 25/2012, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 19. novembra 2014 sp. zn. 6 Co 416/2014, 6 Co 417/2014, takto

### rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Nitre z 19. novembra 2014 sp. zn. 6 Co 416/2014, 6 Co 417/2014 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd uložil žalovanému 1/ a žalovanej 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 46 722,- eur a sumu 8 553,98 eur spolu s 9 %-ným úrokom z omeškania ročne od 26. mája 2011 do zaplatenia, z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 80 108,50 eur ako aj trovy konania.

2. Súd prvej inštancie uznesením z 28. mája 2014 č. k. 12 C 25/2012-220 žalovanému 1/ neodpustil zmeškanie lehoty na podanie odvolania datované 7. mája 2014, doručené súdu prvej inštancie 12. mája 2014 proti rozsudku z 11. decembra 2013 č. k. 12 C 25/2012-153 v spojení s opravným uznesením z 20. marca 2014 č. k. 12 C 25/2012-194. Dospel k názoru, že neexistujú dôvody, pre ktoré by bol žalovaný 1/ vylúčený z podania odvolania, pretože v danom prípade nebol splnený predpoklad zmeškania úkonu účastníkom alebo jeho zástupcom z ospravedlniteľného dôvodu. Námietku žalovaného 1/, ktorému bol rozsudok súdom doručovaný spolu s odvolaním žalovaného 2/, odvolaním žalobcu, opravným uznesením a predvolaním na termín pojednávania - v dôsledku čoho prehliadol opravné uznesenie, ktorým súd zmenil pôvodne jedného žalovaného na dvoch žalovaných a na plnenie zaviazal žalovaného 1/ - nepovažoval za dôvod na odpustenie zmeškanej lehoty. Poukázal na skutočnosť, že rozsudok bol žalovanému 1/ riadne doručený 25. marca 2014, v ten istý deň mu bolo doručené aj opravné uznesenie a z týchto súdnych rozhodnutí je zrejmé, kto sú účastníci konania na strane

žalovaného, ako súd vo veci rozhodol, ktorého zo žalovaných zaviazal na plnenie. Uzavrel, že žalovanému 1/ nebránila žiadna prekážka, aby v 15-dňovej lehote podal proti rozsudku a opravnému uzneseniu odvolanie.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 19. novembra 2014 sp. zn. 6 Co 416/2014, 6 Co 417/2017 prvým výrokom potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie z 28. mája 2014 č. k. 12 C 25/2012-220, ktorým žalovanému 1/ neodpustil zmeškanie lehoty na podanie odvolania, druhým výrokom odmietol odvolanie žalovaného 1/ a žalovanej 2/, tretím výrokom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania vo vzťahu žalobcu a žalovaného 1/ a štvrtým výrokom žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Stotožnil sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, že za ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré účastník konania alebo jeho zástupca zmešká lehotu je možné považovať len tie dôvody, ktoré nastali z objektívnych príčin, t. j. bez zavinenia. V prejednávanej veci však k zmeškaniu lehoty došlo zo subjektívnych príčin na strane žalovaného 1/ tým, že prehliadol uznesenie, proti ktorému bolo možné podať odvolanie a teda k zmeškaniu lehoty došlo zavinením samotného žalovaného 1/, ktorý nebol pri doručovaní rozhodnutia dostatočne opatrný pri ochrane svojich práv a táto skutočnosť nemôže byť dôvodom na odpustenie zmeškania lehoty. Odmietnutie odvolania žalovaných 1/ a 2/ odôvodnil tým, že vzhľadom na neodpustenie zmeškania lehoty uznesením súdu prvej inštancie žalovanému 1/ na podanie odvolania, žalovaný 1/ podal odvolanie po márnom uplynutí lehoty na odvolanie. S poukazom na § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku týkajúcom sa trov konania, stotožniac sa s ním v tejto časti v celom rozsahu, keď námietky žalobcu nepovažoval za dôvodné. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. S poukazom na doplňujúci rozsudok súdu prvej inštancie z 21. mája 2014 č. k. 12 C 25/2012-215 o trovách konania medzi žalobcom a žalovanou 2/ nerozhodoval.

4. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podali dovolanie žalovaní (ďalej aj „dovolatelia“). Namietali, že v konaní došlo k odňatiu ich možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), konanie bolo postihnuté tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie odvolacieho súdu (rovnako aj rozhodnutie prvoinštančného súdu) spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedli, že súd prvej inštancie svojím opravným uznesením z 20. marca 2014 č. k. 12 C 25/2012-194 uložil povinnosť plniť inému subjektu, resp. úplne inému účastníkovi konania, než akého k povinnosti plniť zaviazal vo svojom pôvodnom rozsudku z 11. decembra 2013 č. k. 12 C 25/2012-153. Zdôraznili, že súd prvej inštancie rozsudkom uložil povinnosť plniť žalovanej 2/ a súčasne doplňujúcim rozsudkom žalobný návrh voči žalovanej 2/ zamietol. Taktiež uviedli, že odvolací súd odmietol riadne a včas podané odvolanie žalovaného označeného tak, ako ho označil súd prvej inštancie v záhlaví svojho rozsudku z 11. decembra 2013 č. k. 12 C 25/2012-153. Odvolaciemu súdu vytýkali, že sa nezaoberal námietkou premĺčania, vznesenou žalovanými v odvolacom konaní. Záverom dovolatelia poukázali na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí súdu prvej inštancie ako aj rozhodnutia odvolacieho súdu spočívajúcim v nekonkretizovaní priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v podobe sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia ani ich výšku. Odôvodnenie týchto rozhodnutí je podľa dovolateľov také všeobecné, že z nich nie je zrejmé, čo považovali súdy nižších inštancií za preukázané a čo nie a na základe akých konkrétnych dôkazov dospeli k tomu, že skutočne bolo potrebné pristúpiť k danej náhrade nemajetkovej ujmy. V odôvodnení týchto rozhodnutí preto chýba logické odôvodnenie priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

5. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu treba zrušiť.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalovaných bolo podané 19. januára 2015, teda pred 1. júlom 2016, za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej

len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C.s.p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 239 O.s.p.

8. Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

9. Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

10. V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. platí, že dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak: a/ je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu a b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky. Dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd svojim uznesením potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

11. So zreteľom na obsah dovolania a osobitne na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu skúmať vždy, či v konaní nedošlo k závažným procesným vadám v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či v konaní na súdoch nižších inštancií nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a ak g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

12. Ustanovenie § 237 ods. 1 O.s.p. pritom nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým dovolanie inak nie je procesne prípustné. Pre posúdenie existencie procesnej vady v zmysle uvedeného ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k niektorej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté takouto vadou.

13. Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že žalovaní dôvodne vytýkajú súdom nižších inštancií, že ich postupom sa im odňala možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

14. Preskúmaním spisu súdu prvej inštancie dovolací súd zistil nasledovné:

15. Súd prvej inštancie rozsudkom z 11. decembra 2013 č. k. 12 C 25/2012-153 uložil žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 46 722,- eur a sumu 8 553,98 eur spolu s 9 %-ným úrokom z omeškania ročne od 26. mája 2011 do zaplatenia, ďalej z titulu

zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 80 108,50 eur a tiež zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 10 162,24 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

16. Súd prvej inštancie opravným uznesením z 20. marca 2014 č. k. 12 C 25/2012-194 bez nariadenia pojednávania opravil záhlavie rozsudku z 11. decembra 2013 č. k. 12 C 25/2012-153 tak, že označil ako žalovaného 1/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a ako žalovanú 2/ Slovenskú republiku, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Zároveň týmto opravným uznesením opravil výrokovú časť rozsudku z 11. decembra 2013 č. k. 12 C 25/2012-153 tak, že uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 46 722,- eur a sumu 8 553,98 eur spolu s 9 %-ným úrokom z omeškania ročne od 26. mája 2011 do zaplatenia, ďalej z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 80 108,50 eur a nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 10 162,24 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení tohto uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že pri vyhotovení rozsudku došlo k chybe pri písaní, ktorá spočíva v nesprávnom uvedení žalovaného a uvedení, ktorý zo žalovaných je povinný plniť.

17. Súd prvej inštancie doplnujúcim rozsudkom z 21. mája 2014 č. k. 12 C 25/2012-215 žalobu voči žalovanej 2/ zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 73/1988 Zb. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, podľa ktorého za vzniknutú škodu zodpovedá služobný úrad, ktorým je žalovaný 1/.

18. Súd prvej inštancie uznesením z 28. mája 2014 č. k. 12 C 25/2012-220 neodpustil zmeškanie lehoty na podanie odvolania žalovaného 1/ zo 7. mája 2014, doručené súdu prvej inštancie 12. mája 2014 proti rozsudku z 11. decembra 2013 č. k. 12 C 25/2012-153 v spojení s opravným uznesením z 20. marca 2014 č. k. 12 C 25/2012-194.

19. Odvolací súd uznesením z 19. novembra 2014 sp. zn. 6 Co 416/2014, 6 Co 417/2017 prvým výrokom potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie z 28. mája 2014 č. k. 12 C 25/2012-220, druhým výrokom odmietol odvolanie žalovaného 1/ a žalovanej 2/, tretím výrokom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania účastníkov vo vzťahu žalobcu a žalovaného 1/ a štvrtým výrokom žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

20. Uvedený postup súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu a ich rozhodnutia nie sú v súlade so zákonom.

21. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

22. Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

23. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

24. Podľa § 1 O.s.p., Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov,

ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

25. Podľa judikovaného právneho názoru ústavného súdu (II. ÚS 92/07) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku účastník konania domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo. Jedným z takých dôvodov je aj odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku). Ak účastník konania splní ustanovené predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie súdnej ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v ktorom sa preukáže existencia dôvodu na jej poskytnutie.

26. Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 41 O.s.p., § 123 O.s.p., § 115 O.s.p., § 157 O.s.p. a pod.).

27. Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo 3. decembra 2015 Stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ V odôvodnení tohto stanoviska najvyšší súd s poukazom na judikát R 39/1993 konštatuje, že dovolanie má byť vnímané ako mimoriadny opravný prostriedok umožňujúci akýsi „záverečný audit“ konania a rozhodovania súdov v občianskom súdnom konaní. Dovolanie treba považovať za výnimočný a skutočne mimoriadny opravný prostriedok, ktorého účelom nie je napravovať čiastkové nedostatky jednotlivých postupov súdov v štádiách predchádzajúcich konečnému rozhodnutiu. Ak dovolanie nemá byť „skrytým odvolaním“, môže byť v praxi využívané na nápravu zásadných nereparovateľných (nezvratných) procesných pochybení v občianskom súdnom konaní ako celku, prípadne - avšak striktné len vo vymedzenom rozsahu - tiež k náprave hmotnoprávných pochybení súdov.

28. S poukazom na citované stanovisko je vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu považovaná za tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá síce je relevantným dovolacím dôvodom, avšak v súlade s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (por. napr. sp. zn. 3 MCdo 16/2008, 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011) prípustnosť dovolania nezakladá. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladat' vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh v. Russia, číslo 52854/99, § 51-52, ECHR 2003 - IX) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), tiež PROTSENCO v. RUSSIA (Application no. 13151/04), TISHKEVICH v. RUSSIA (Application no. 2202/05), LENSKAYA v. RUSSIA (Application no. 28730/03).

29. Podľa § 167 ods. 2 O.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

30. Ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. stanovuje povinnosť súdu riadne a presvedčivo odôvodniť rozsudok. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, pretože sa mu tým odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov a

teda možnosť riadne konať pred súdom.

31. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotného rozhodnutia ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je podstatnou náležitosťou každého rozhodnutia súdu. Citované zákonné ustanovenie treba chápať aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie, a vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok *Garcia Ruiz v. Španielsko* z 21. januára 1999) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. *Georiadis v. Grécko* z 29. mája 1997). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu a že takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok odvolacieho súdu (uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny stav (uznesenie z 23. júna 2004 sp. zn. III. 209/04).

32. Z obsahu spisu vyplýva, že pôvodne žalovaným (žalovaný 1/) bolo Krajské riaditeľstvo PZ v Nitre, so sídlom v Nitre, Piesková 32, pričom na základe návrhu žalobcu súd prvej inštancie uznesením z 26. apríla 2012 č. k. 12 C 25/2012-36 pripustil, aby do konania na strane žalovaného pristúpila ako žalovaná 2/ Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, a zároveň pripustil zmenu petitu návrhu nasledovne: „Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 46 722,- eur a sumu 8 553,98 eur spolu s 9 %-ným úrokom z omeškania ročne od 26. mája 2011 do zaplatenia, z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 80 108,50 eur ako aj trovy konania a trovy právneho zastúpenia tak, ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení rozsudku, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku“. V zmysle oznámenia pôvodne žalovaného 1/ (Krajského riaditeľstva PZ v Nitre) bol pôvodne žalovaný 1/ ako rozpočtová organizácia zrušený a došlo k zmene účastníka konania na strane žalovaného 1/ procesným nástupníctvom zo zákona, a to na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2.

33. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že súd prvej inštancie v rozsudku z 11. decembra 2013 č. k. 12 C 25/2012-153, ktorý bol riadne vyhlásený, ako žalovaného označil len Slovenskú republiku, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR (teraz žalovaná 2/), ktorú zaviazal plniť žalobcovi. Žalovaného 1/ v tomto rozsudku opomenul označiť a o nároku voči nemu nerozhodol. V opravnom uznesení z 20. marca 2014 č. k. 12 C 25/2012-194 súd prvej inštancie síce opravil záhlavie tohto rozsudku tak, že žalovaným 1/ je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a žalovanou 2/ Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR, pričom ale výrok tohto rozsudku opravil tak, že na plnenie zaviazal len žalovaného 1/ (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky), a to v rozpore s vyhláseným výrokom rozsudku na pojednávaní (č. l. 147 spisu), ktorým bola zaviazaná na plnenie Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR (žalovaná 2/). Následne súd prvej inštancie doplnujúcim rozsudkom z 21. mája 2014 č. k. 12 C 25/2012-215 žalobu voči žalovanej 2/ zamietol z dôvodu nepreukázanej pasívnej legítimácie v danom spore. Súd prvej inštancie tak svojím opravným uznesením bez nariadenia pojednávania uložil povinnosť plniť inému subjektu, resp. úplne inému účastníkovi konania, než akého k povinnosti plniť zaviazal vo svojom pôvodnom rozsudku, čím fakticky zmenil výrok vyhláseného

rozsudku, ktorým bol súd viazaný (§ 156 ods. 4 O.s.p.). Zároveň súd prvej inštancie rozsudkom uložil povinnosť plniť žalovanej 2/ a súčasne doplnujúcim rozsudkom žalobný návrh voči žalovanej 2/ zamietol. Doplnujúci rozsudok je tak v rozpore s výrokom jemu predchádzajúcemu vyhlásenému rozsudku. Z obsahu na seba nadväzujúcich rozhodnutí súdu prvej inštancie tak nie je zrejmé, ktorému zo žalovaných bola uložená povinnosť plniť žalobcovi a voči ktorému bola žaloba zamietnutá.

34. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí v časti, ktorou potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie z 28. mája 2014 č. k. 12 C 25/2012-220, ktorým tento neodpustil zmeškanie lehoty na podanie odvolania žalovaným 1/ a zároveň v časti, ktorou odvolanie žalovaných odmietol ako oneskorene podané ako aj podané neoprávnenou osobou, sa nevysporiadal s vadným a zmätočným postupom súdu prvej inštancie ohľadom nesprávnych označení žalovaných a rozporných výrokov v rozhodnutiach súdu prvej inštancie. Preto je rozhodnutie odvolacieho súdu v rozpore s obsahom spisu zmätočné a nepreskúmateľné. Tým, že odvolací súd bez ďalšieho odvolanie žalovaných odmietol a nevykonal riadny odvolací prieskum, napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu bola žalovaným odňatá možnosť konať pred súdom.

35. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaných podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyvolalo účinok umožňujúci a zároveň ukladajúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Prípustnosť podaného dovolania vyplýva z § 237 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a jeho dôvodnosť z toho, že žalovaným bolo znemožnené realizovať im patriace procesné oprávnenia postupom súdu, na ktorý možno primerane aplikovať závery vyjadrené v Stanovisku publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, v jeho druhej vete.

36. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C.s.p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C.s.p.). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie s tým, že v odvolacom konaní bude potrebné vykonať riadny odvolací prieskum a vysporiadať sa s vyššie uvedenými pochybeniami súdu prvej inštancie. S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu sa nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

37. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

38. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.